

**ТАҚЫРЫБЫ: Жол
қозғалысына
қатысушылардың
міндеттері.**

- ▶ Жол қозғалысына қатысушылар Ереже талаптарының сақталуына жауап береді. Олар жол қозғалысына қауіп төндірмейтін және бір-біріне зиян келтірмейтін етіп әрекет етуі керек. Жол қозғалысына қатысушылар Ереже талаптарын, оларға қатысты бағдаршамдарды, белгілер мен белгілерді білуге және орындауға, сондай-ақ өз құқықтары шеңберінде әрекет ететін диспетчерлердің бұйрықтарын орындауға міндетті.
- ▶ Жол қозғалысына қатысушылар Ереже талаптарының сақталуына жауап береді. Олар жол қозғалысына қауіп төндірмейтін және бір-біріне зиян келтірмейтін етіп әрекет етуі керек. Жол қозғалысына қатысушылар Ереже талаптарын, оларға қатысты бағдаршамдарды, белгілер мен белгілерді білуге және орындауға, сондай-ақ өз құқықтары шеңберінде әрекет ететін диспетчерлердің бұйрықтарын орындауға міндетті.

Участник дорожного движения

- лицо, принимающее непосредственное участие в процессе движения в качестве водителя, пешехода, пассажира транспортного средства.

Общие обязанности водителей

- ▶ Қозғалтқышпен басқарылатын көлік құралының жүргізушісі:
- ▶ - қасыңызда болуға және полиция қызметкерлерінің өтініші бойынша оларды тексеруге тапсыруға: жүргізуші куәлігі мен көлік құралын басқару құқығына уақытша рұқсат, ал жүргізуші куәлігі белгіленген тәртіппен алынған жағдайда - уақытша рұқсат; көлік құралын тіркеу құжаттары; осы көлік құралын иелену немесе пайдалану немесе оған билік ету құқығын растайтын құжат - көлік құралын оның иесі болмаған жағдайда басқарған жағдайда; белгіленген жағдайларда тасымалданатын жүкке арналған жүкқұжат пен құжаттар, ал ірі, ауыр және қауіпті жүктерді тасымалдау кезінде - осы жүктерді тасымалдау ережелерінде көзделген құжаттар.

- ▶ - қауіпсіздік белдіктерімен жабдықталған көлік құралын басқарған кезде бекітіңіз және қауіпсіздік белдіктерімен бекітілмеген жолаушыларды тасымалдамаңыз (көлік құралын стажер басқарған кезде, көлік құралын басқаруды үйрене отырып, 12 жасқа дейінгі балаларға қауіпсіздік белдіктерін тақпауға жол беріледі, сонымен қатар, жүргізушілер мен сыртқы беткейлерге қолданылатын арнайы түс схемалары бар жедел-қызметтік көлік құралдарының жолаушылары). Мотоциклмен жүру кезінде батырмасы бар мотоцикл шлемін киіп, мотоцикл шлемі жоқ жолаушыларды тасымалдауға болмайды.

- кетер алдында тексеріп, жолда тұрған көлік құралының тиісті техникалық жағдайын қамтамасыз етіңіз. Түнде немесе жеткіліксіз көріну жағдайында қызметтік тежегіш жүйесі, руль, муфта қондырғысы (пойыз құрамында), жарықтандырылмаған (жетіспейтін) фаралар мен артқы тұрақ шамдары жұмыс істемей қалған жағдайда, көлік жүргізушісінің жағында жұмыс істемейтін сүргіншіге тыйым салынады. Көлік құралдарының жұмысына тыйым салынған жол бойында ақаулар болған жағдайда, жүргізуші оларды жоюы керек, ал егер бұл мүмкін болмаса, онда ол автотұрақты қадағалай алады немесе қажетті сақтық шараларын сақтай отырып жөндейді;

- полиция қызметкерлерінің өтініші бойынша мас күйіне сараптамадан өтуге. Белгіленген жағдайларда Ережені білу және көлік жүргізу қабілеттерін тексеруден, сондай-ақ көлік құралдарын басқару қабілетін растайтын медициналық тексеруден өтіңіз;

- көлік құралын беру: полиция қызметкерлеріне авария кезінде зақымдалған көлік құралдарын тасымалдау, табиғи апат орнына бару, сондай-ақ полиция қызметкерлеріне, федералды мемлекеттік қауіпсіздік органдарына, салық полициясына қолданыстағы заңнамада көзделген басқа да шұғыл жағдайларда; медициналық көмек көрсету үшін бір бағытта жүрген медициналық қызметкерлер, сондай-ақ медициналық қызметкерлер, полиция қызметкерлері және федералды мемлекеттік қауіпсіздік органдары, жедел медициналық көмекке мұқтаж азаматтарды медициналық мекемелерге тасымалдау үшін қырағы және штаттан тыс полиция қызметкерлері.

Жол-көлік оқиғасы болған жағдайда, оған қатысқан жүргізуші:

- көлік құралын дереу тоқтатыңыз (қозғалмаңыз), қауіпті ескерту шамдарын қосыңыз және Қағидалардың талаптарына сәйкес авариялық тоқтау белгісін қойыңыз, оқиғаға байланысты заттарды жылжытпаңыз;
- жарақат алғандарға алғашқы медициналық көмек көрсету, жедел жәрдем шақыру, төтенше жағдайлар кезінде жарақат алғандарды жол бойына жіберу, мүмкін болмаған жағдайда оларды көліктеріңізде жақын жердегі медициналық мекемеге жеткізіп беру үшін мүмкін болатын шараларды қабылдау, аты-жөндеріңізді, көліктің тіркеу нөмірін көрсету (жеке басын куәландыратын құжатты немесе көлік құралын жүргізуші куәлігін және тіркеу құжатын ұсына отырып) және оқиға орнына оралу;

- ▶ - егер басқа көлік құралдарының қозғалысы мүмкін болмаса, жүріс бөлігін босатыңыз. Егер жүріс бөлігін босату немесе сіздің автокөлігіңізде жарақат алғандарды медициналық мекемеге жеткізу қажет болса, куәгерлердің қатысуымен көліктің орналасуын, оқиғаға байланысты іздер мен заттарды алдын-ала бекітіп, оларды сақтау үшін барлық мүмкін шараларды қабылдаңыз және оқиға орнына айналма жол ұйымдастырыңыз;
- ▶ - оқиға туралы полицияға хабарлау, куәгерлердің аты-жөні мен мекен-жайларын жазып, полиция қызметкерлерінің келуін күту.

Жүргізушіге тыйым

- ▶ **салынады:** көлік құралын мас күйінде (алкогольдік, есірткілік немесе басқа), реакциясы мен зейінін нашарлататын дәрілік заттардың әсерінен, қозғалыс қауіпсіздігіне қауіп төндіретін науқас немесе шаршаған күйде басқарыңыз;
- ▶ - мас күйінде, есірткі мас күйінде, науқас немесе шаршаған күйдегі адамдарға, сондай-ақ осы санаттағы көлік құралын басқару құқығына жүргізуші куәлігі жоқ адамдарға көлік құралын басқаруды беру, Қағидалардың 21-бөліміне сәйкес жүргізуге нұсқау беру жағдайларын қоспағанда. ;
- ▶ - ұйымдастырылған (аяқпен қоса) бағандарды кесіп өтіп, олардан орын алу;

- алкогольдік ішімдіктерді, есірткі, психотроптық немесе басқа мас ететін заттарды өзі қатысқан жол-көлік оқиғасынан кейін немесе полиция қызметкерінің талабы бойынша көлік құралы тоқтатылғаннан кейін, алкогольдік ішімдіктерді, мас күйін анықтау мақсатында сауалнама жүргізілгенге дейін немесе шешім қабылданғанға дейін тұтынуға. мұндай сауалнамадан босату;
- көлік жүргізу кезінде телефонды қолданыңыз, ол қолмен келіссөздер жүргізуге мүмкіндік беретін техникалық құрылғымен жабдықталмаған.

Жаяу жүргіншілердің міндеттері

- ▶ Жаяу жүргіншілер тротуарлармен немесе жаяу жүргінші жолдарымен, ал егер олар жоқ болса - жол жиегімен қозғалуы керек. Көлемді заттарды алып жүретін немесе алып жүретін жаяу жүргіншілер, сондай-ақ қозғалтқышсыз мүгедектер арбасында қозғалатын адамдар, егер олардың тротуарлармен немесе иықтармен қозғалуы басқа жаяу жүргіншілерге кедергі келтірсе, қозғалыс бөлігінің шеті бойымен қозғалуы мүмкін.
- ▶ Тротуарлар, жаяу жүргіншілерге арналған жолдар немесе иықтар болмаған кезде, сондай-ақ олардың бойымен қозғалу мүмкін болмаған жағдайда, жаяу жүргіншілер велосипед жолымен қозғалуы немесе жүріс бөлігінің шеті бойымен бір қатармен жүре алады (бөлгіш белдеуі бар жолдарда, жүріс бөлігінің сыртқы жиегі бойымен).
- ▶ Елді мекендерден тыс жерлерде жүріс бөлігінде жүру кезінде жаяу жүргіншілер көлік құралдарының қозғалысына бағытталуы керек. Қозғалтқышсыз мүгедектер арбасында қозғалатын, мотоцикл, мопед, велосипед айдайтын адамдар бұл жағдайларда көлік құралдарының бағытын ұстануы керек.

- ▶ Жүргінші бөлігінде ұйымдастырылған жаяу жүргіншілер бағандарының қозғалысына көлік құралдарының оң жағында қатарынан төрт адамнан аспайтын қозғалыс бағытында ғана жол беріледі. Бағананың алдыңғы және артқы жағында, сол жағында қызыл жалаушалармен, ал қараңғыда және жеткіліксіз көріну жағдайында - шамдар жанып тұруы керек: алдыңғы жағында - ақ, артында - қызыл.
- ▶ Балалардың топтарына тек жаяу жүргінші жолдарымен және жаяу жүргінші жолдарымен, ал олар болмаған кезде - жолдың шетімен жүруге рұқсат етіледі, бірақ тек күндізгі уақытта және ересектердің еріп жүруімен ғана жүруге болады.
- ▶ Жаяу жүргіншілер жүретін бөлікті жаяу жүргіншілер өткелдерімен, соның ішінде жерасты және үстіңгі өткелдермен, ал олар болмаған жағдайда - тротуарлар немесе иықтар сызығы бойындағы қиылыстарда кесіп өтуі керек.
- ▶ Егер көріну аймағында қиылысу немесе қиылысу болмаса, бөлу жолағы мен қоршаулары жоқ жерлерде екі бағытта айқын көрінетін жерлерде жолдың жүріс бөлігінің шетіне тік бұрышпен өтуге рұқсат етіледі.
- ▶ Көлік қозғалысы реттелетін жерлерде жаяу жүргіншілер бағдаршамның немесе жаяу жүргіншілердің бағдаршамының, ал ол болмаған жағдайда - бағдаршамның сигналдарын басшылыққа алуы керек.

- ▶ Реттелмеген жаяу жүргіншілер өткелдерінде жаяу жүргіншілер көлік құралдарына дейінгі қашықтықты, олардың жылдамдығын бағалап, өткелдің олар үшін қауіпсіз болатындығына көз жеткізгеннен кейін жүріс бөлігіне кіре алады. Жаяу жүргіншілер өткелінен тыс бөлмеде жүру бөлігін кесіп өту кезінде жаяу жүргіншілер көлік құралдарының қозғалысына кедергі келтірмеуі және тұрған көліктің артында немесе көрінуін шектейтін басқа кедергілердің жанында болуына, көлік құралдарының жоқтығына көз жеткізбеуі керек.
- ▶ Жүру бөлігіне кірген жаяу жүргіншілер кідірмеуі немесе тоқтамауы керек, егер бұл қозғалыс қауіпсіздігімен байланысты болмаса. Өткелді аяқтауға үлгермеген жаяу жүргіншілер қарама-қарсы бағытта қозғалыс ағындарын бөлетін сызықта тоқтауы керек. Сіз көшуді әрі қарай қозғалудың қауіпсіздігіне көз жеткізіп, қозғалыс сигналын ескергеннен кейін ғана жалғастыра аласыз (трафикті бақылаушы).

- ▶ Көк жыпылықтайтын шамы және арнайы дыбыстық сигналы бар көлік құралдарына жақындаған кезде жаяу жүргіншілер жолдың жүру бөлігін кесіп өтуге тыйым салуы керек, ал ондағы адамдар бұл көліктерге жол беріп, жүріс бөлігін дереу босатуы керек.
- ▶ Маршруттық көлік пен таксиді күтуге жүріс бөлігінің үстінде көтерілген қону алаңдарында, ал олар болмаған кезде - тротуарда немесе иықта күтуге рұқсат етіледі. Қондырылған көтерілу платформаларымен жабдықталмаған аялдамаларда көлік құралына отыру үшін жүріс бөлігіне шығуға тек тоқтағаннан кейін ғана рұқсат етіледі. Түскеннен кейін жүріс бөлігін кешіктірмей тазарту қажет.

Жолаушылардың міндеттері

Жолаушылардан:

- қауіпсіздік белдіктерімен жабдықталған көлік құралын басқару кезінде, оларды киіп жүру және мотоциклмен жүру кезінде
- түймелі мотоцикл шлемінде болыңыз;
- тротуардан немесе иықтан түсу және түсу және көлік құралы толық тоқтағаннан кейін ғана.

Егер тротуардан немесе иықтан түсу және түсу мүмкін болмаса, оны қауіпсіз және жолдың басқа қатысушыларына кедергі келтірмейтін жағдайда жүріс бөлігінен жүргізуге болады.

Жолаушыларға тыйым салынады:

- жүргізушіні көлік құралын жүргізу кезінде алаңдату;
- борттық платформасы бар жүк көлігімен жүру кезінде тұрыңыз, бүйірлеріне немесе бүйірлерінен жоғары жүкке отырыңыз;
- қозғалыс кезінде көліктің есіктерін ашыңыз.